

Seimas priėmė Mokslo ir studijų įstatymo pataisas, kuriomis siekiama gerinti studijų kokybę ir suvienodinti priėmimo į aukštąsias mokyklas sąlygas.

Šiuo metu stojantieji į valstybės finansuojamas vietas turi būti išlaikę tris valstybinius brandos egzaminus, taip pat turi praeiti metinių pažymių vidurkio bei minimalaus stojamojo balo kartelę, o besirenkantiems mokamas studijas pakanka būti išlaikius tik vieną valstybinį brandos egzaminą.

Nuo 2024 m. visi stojantieji į aukštąsias mokyklas turės būti išlaikę bent 3 valstybinius brandos egzaminus: lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos ir trečią laisvai pasirenkamą paties stojančiojo. Stojantieji į universitetus šiuos egzaminus turės būti išlaikę taip, kad jų vidurkis būtų bent 36 balai iš 100, o stojantieji į kolegijas turės būti pasiekę minimalią egzamino išlaikymo ribą (surinkę bent 16 balų iš 100).

Naujieji minimalūs reikalavimai galios 2024 m. ir vėlesnių metų abiturientams, išskyrus stojančiuosius į menų studijas – jiems nebus privalomas matematikos egzaminas. Ankstesnių metų abiturientams bus taikomi jų mokyklos baigimo metais galiojantys reikalavimai.

Seimas sutarė suvienodinti mokslo ir studijų finansavimo modelius. Nutarta finansavimą suskaidyti į tris dalis: bazinį, skatinamąjį ir pagal specialiąsias sutartis. Mokslo finansavimo tvarka ir kriterijai mažai keičiasi, tačiau meno veiklai nuo 2028 m. siūloma atlikti ekspertinį vertimą pagal du kriterijus: meno veiklos kokybę ir meno veiklos kultūrinį, ekonominį ir socialinį poveikį.

Bus įvedama nauja studijų skatinimo sistema, siejama su studijų veiklos pasiekimais. Mokslo ir studijų institucijoms papildomas finansavimas (2024 m. 5 proc., 2025 m. 10 proc., nuo 2026 m. 20 proc. valstybės biudžeto lėšų, skirtų studijų baziniam finansavimui) bus skiriamas pagal tokius kriterijus kaip studijų rezultatyvumas, tarptautiškumas, studentų įdarbinimas į mokslo, meno ir studijų veiklas, absolventų karjeros sėkmingumas, studijų prieinamumas ir paramos studijoms pritraukimą. Pažymėtina, kad numatoma skatinimą už studijų veiklos pasiekimus skirti tiek valstybinėms, tiek nevalstybinėms aukštosioms mokykloms.

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija taip pat galės sudaryti su mokslo ir studijų institucijomis specialiąsias sutartis dėl valstybės biudžeto asignavimų skyrimo.

Už šiuos teisės aktų pakeitimus balsavo 82 Seimo nariai, susilaikė 42 parlamentarai.

